

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/1215/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614206875
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6614206875.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa BL Telecom collection, s.r.o., IČO: 47150513, so sídlom v Bratislave, Šoltésovej č. 14, zastúpeného právnym zástupcom SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., IČO: 36862711, so sídlom v Bratislave, Šoltésovej č. 14, v mene ktorého pred súdom koná JUDr. Alexander Kasatkin, LL.M., advokát a prokurista, proti odporkyni V. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom v U., č. XX, za účasti Združenie na ochranu spotrebiteľov OBRANA, IČO: 42326923, so sídlom v Košiciach, Park Angelinum č. 2, ako vedľajšieho účastníka na strane odporkyne, zastúpeného Mgr. Petrom Masarovičom, advokátom so sídlom v Košiciach, Park Angelinum č. 2, o zaplatenie 71,99 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č.k. 17C/102/2014-68 zo dňa 10.09.2014, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu m e n í tak, že návrh navrhovateľa na vyslovenie neprípustnosti vedľajšieho účastníctva subjektu Združenie na ochranu spotrebiteľov OBRANA, IČO: 42326923, so sídlom v Košiciach, Park Angelinum č. 2, ako vedľajšieho účastníka na strane odporkyne z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd na základe návrhu navrhovateľa na vyslovenie neprípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka na strane odporkyne do konania, vstup vedľajšieho účastníka do konania pripustil v podstate s odôvodnením, že tento je združením, ktorého predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľov, ktorého vstup do konania zákon predpokladá. Výslovný súhlas odporkyne so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na jej strane zákon nevyžaduje. Možnosť vedľajšieho účastníka oboznamovať sa s osobnými údajmi účastníkov konania tiež nepredstavuje dôvod na vyslovenie neprípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka do konania. Okresný súd rozhodol s poukazom na ustanovenia § 93 ods. 1 až 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Proti uvedenému uzneseniu podal navrhovateľ včas odvolanie, ktorým navrhol jeho zmenu v zmysle nepripustenia vstupu vedľajšieho účastníka do konania na strane odporkyne. Vyjadril názor, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil. Na vstup vedľajšieho účastníka do konania je nevyhnutný výslovný súhlas účastníka, ktorého záujmy chce v konaní podporovať, keď takýto súhlas odporkyňa neudelila. Poukázal na to, že paušálny vstup vedľajšieho účastníka do konania nepredstavuje žiadny prínos a spôsobuje len vynakladanie neúčelných trov právneho zastúpenia.

Odporkyňa ani vedľajší účastník na strane odporkyne sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadrili.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu v napadnutom výroku podľa § 220 O.s.p. zmenil; je však potrebné uviesť, že ide len o zmenu formulácie výroku uznesenia okresného súdu a z hľadiska obsahu ide o potvrdenie názoru okresného súdu, že účinky vstupu vedľajšieho účastníka do konania na strane odporkyne nastali a jeho vstup do konania je

prípustný (formuláciu výroku bolo potrebné zmeniť z dôvodu, že znenie výroku o „pripustení vstupu vedľajšieho účastníka do konania“ evokuje, že účinky vstupu vedľajšieho účastníka do konania nastávajú až právoplatným rozhodnutím súdu ako je to napríklad v prípade rozhodnutia podľa § 92 ods. 1 O.s.p. o pripustení vstupu ďalšieho účastníka do konania; účinky vstupu vedľajšieho účastníka do konania však nastávajú už samotným doručením oznámenia o vstupe súdu a preto podľa názoru odvolacieho súdu obsahu rozhodnutia lepšie zodpovedá znenie výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľa na vyslovenie neprípustnosti vedľajšieho účastníctva vedľajšieho účastníka na strane odporkyne; ustanovenie § 93 ods. 3 druhá veta O.s.p. totiž nehovorí o pripustení vstupu vedľajšieho účastníka do konania, ale práve o rozhodnutí o prípustnosti vedľajšieho účastníctva ako takého, t.j. o prípustnosti vedľajšieho účastníctva, ktoré už vzniklo doručením oznámenia vedľajšieho účastníka o vstupe do konania, z čoho vyplýva, že musí byť rozdiel vo výrokoch, keď súd rozhoduje podľa § 92 ods. 1 O.s.p. (v tomto prípade súd rozhoduje o vstupe) a keď súd rozhoduje podľa § 93 ods. 3 druhá veta O.s.p. (v tomto prípade súd rozhoduje o prípustnosti už uskutočneného vstupu); zo znenia ustanovenia § 93 ods. 3 druhá veta O.s.p. sa dajú vyvodiť len dve do úvahy prichádzajúce znenia výroku rozhodnutia v prípade, že súd návrhu na vyslovenie neprípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka do konania nechce vyhovieť, t.j. buď tento procesný návrh zamietne alebo vysloví, že vedľajšie účastníctvo konkrétneho vedľajšieho účastníka popri niektorom z účastníkov konania je prípustné (zo znenia zákona sa nedá vyvodiť, že súd v tomto prípade pripúšťa samotný vstup vedľajšieho účastníka do konania, pretože tento už nastal); len pre úplnosť odvolací súd dodáva, že s možnosťou zamietnutia návrhu podľa § 93 ods. 3 druhá veta O.s.p. na vyslovenie neprípustnosti vedľajšieho účastníctva počítala aj staršia literatúra - pozri Vladimír Handl, Josef Rubeš a kol.: Občanský soudní řád; Komentář; Panorama Praha; 1985, str. 422, bod 9).

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p., ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 3 O.s.p., do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

Podľa § 93 ods. 4 prvá a druhá veta O.s.p., v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba.

Odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Zo spisu okresného súdu vyplýva, že návrhom na začatie konania sa navrhovateľ voči odporkyňi domáha zaplataenia dlžnej sumy s príslušenstvom z titulu dlžnej odplaty za poskytnuté služby elektronickej komunikácie a zmluvnej pokuty podľa zmluvy o pripojení; navrhovateľ navrhol rozhodnúť vo veci platobným rozkazom. Okresný súd o platobný rozkaz nevydal. V priebehu konania doručil vedľajší účastník okresnému súdu písomné podanie, ktorým oznámil svoj vstup do konania na strane odporkyne; oznámenie o vstupe okresný súd doručil navrhovateľovi a odporkyňi. Navrhovateľ podal návrh na vyslovenie neprípustnosti vedľajšieho účastníctva vedľajšieho účastníka na strane odporkyne, ktorý v podstate odôvodnil nedostatkom súhlasu zo strany odporkyne so vstupom vedľajšieho účastníka do konania ako aj zásahom do ústavného práva na súkromie účastníkov konania v dôsledku možnosti vedľajšieho účastníka oboznamovať sa s ich osobnými údajmi po vstupe do konania. Odporkyňa na doručené oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania na jej strane žiadnym spôsobom nereagovala. Následne napadnutým uznesením okresný súd vstup vedľajšieho účastníka do konania pripustil.

V prejednávanej veci je zrejmé, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, pretože predmetnú zmluvu o pripojení uzavrela odporkyňa ako spotrebiteľ. Vedľajší účastník je právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľov.

Navrhovateľ svoj návrh na vyslovenie neprípustnosti vedľajšieho účastníctva v prejednávanej veci odôvodnil jednak tým, že v posudzovanej veci nejde o konanie, predmetom ktorého by bola ochrana práv spotrebiteľov, ale o individuálny návrh na plnenie proti konkrétnej fyzickej osobe, ďalej tým, že vedľajší účastník sa po vstupe do konania má možnosť oboznámiť s osobnými údajmi účastníkov konania bez ich súhlasu, čím podľa neho dochádza k neprípustnému zásahu do ústavného práva uvedenej osoby na súkromie a nakoniec tým, že na svoj vstup do konania potrebuje vedľajší účastník výslovný súhlas

účastníka, ktorého záujmy chce v konaní podporovať ako osobitný predpoklad jeho účasti v konaní (tento názor zopakoval aj v podanom odvolaní).

V tomto smere odvolací súd len konštatuje, že k možnosti porušeniu práva účastníka konania na súkromie vstupom vedľajšieho účastníka do súdneho konania sa vyjadril Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. Pl. ÚS 1/2014 zo dňa 29.01.2014, v ktorom takéto porušenie odmietol a uzavrel, že skutočnosť, že vedľajší účastník sa v súvislosti so svojím vstupom do konania z doručeného rovnopisu návrhu na začatie konania oboznámi s podstatnými okolnosťami prípadu vrátane osobných údajov účastníkov konania, ktorých rozsah je stanovený § 79 ods. 1 O.s.p., nepredstavuje neospravedliteľný zásah do základného práva na súkromie, ale práve naopak, sleduje legitímny cieľ (ochrana spotrebiteľa). V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na ustanovenie § 10 ods. 3 písm. f) zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení zákona č. 84/2014 Z. z., v zmysle ktorého je spracúvanie osobných údajov bez súhlasu dotknutej osoby prípustné aj vtedy, ak je nevyhnutné na splnenie dôležitej úlohy realizovanej vo verejnom záujme (za takúto úlohu možno podľa názoru odvolacieho súdu považovať ochranu spotrebiteľa v súdnom konaní zo strany vedľajšieho účastníka, ktorým je združenie založené za účelom ochrany práv spotrebiteľa). Navyše zo znenia ustanovenia § 93 ods. 2 a 3 O.s.p. nevyplýva ani zákonná podmienka výslovného súhlasu účastníka so vstupom vedľajšieho účastníka do konania. Rozhodnutie okresného súdu vychádzajúce zo záveru, že boli splnené podmienky pre vstup vedľajšieho účastníka do konania, je preto podľa názoru odvolacieho súdu vecne správne. Súčasne nie je správny názor navrhovateľa, že v posudzovanej veci nejde o ochranu práv spotrebiteľov, pretože v prejednávanej veci vzhľadom na to, že účastníkom konania je spotrebiteľ (odporkyňa) je súd povinný z úradnej moci prihliadnúť na všetky príslušné ustanovenia práva na ochranu spotrebiteľov (najmä ohľadne existencie neprijateľných podmienok v spornej spotrebiteľskej zmluve).

Pre úplnosť odvolací súd udáva, že je mu známa aktuálna rozhodovacia činnosť niektorých senátov najvyššieho súdu (v konkrétnosti ide o uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/210/2012 zo dňa 28.10.2013, sp. zn. 4Cdo/209/2013 zo dňa 28.01.2014, sp. zn. 6Cdo/420/2012 zo dňa 22.01.2014, sp. zn. 6Cdo/357/2012 zo dňa 30.10.2013, sp. zn. 7Cdo/135/2013 zo dňa 21.10.2013 a sp. zn. 6MCdo/3/2014 zo dňa 21.08.2014), z ktorej vyplýva záver o nemožnosti vzniku účinkov vedľajšieho účasti v tzv. skrátanom konaní, ktorej argumentačným základom je predpoklad, že „pomoc v spore vedľajšieho účastníka vo vzťahu k ním podporovanému účastníkovi sa môže prejavovať až v sporovom konaní vo vlastnom zmysle slova, t.j. až po včasnom podaní odôvodneného odporu proti platobnému rozkazu zo strany odporcu, pretože až po takomto procesne účinne uplatnenom úkone odporcu sa môže naplniť zmysel a obsah vedľajšieho účasti, t.j. pomoc a podpora hlavnému účastníkovi s cieľom prispieť k ochrane jeho práv s tým, že pred podaním odporu nemá konanie atribúty sporového konania“ (pri formulovaní tohto názoru uvedené rozhodnutia vychádzajú z komentára Vladimír Handl, Josef Rubeš a kol.: Občanský soudní řád; Komentář; Panorama Praha; 1985, str. 418 a 421, a to najmä zo záveru, že „pred podaním odporu proti platobnému rozkazu sa pomoc vedľajšieho účastníka hlavnému účastníkovi nemôže prejavovať“).

V prvom rade je potrebné uviesť, že právna teória i súdna prax rozoznávajú dva základné typy záväznosti rozhodnutí najvyššieho súdu a to záväznosť kasačnú (inštančnú, t.j. v tej istej veci) a záväznosť precedenčnú (judikatórnu); kým v prípade tzv. kasačnej záväznosti je súd nižšieho stupňa vždy povinný pri nezmenených skutkových a právnych okolnostiach veci bezvýhradne akceptovať právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v zrušujúcom rozhodnutí, v prípade tzv. precedenčnej záväznosti existuje možnosť, aby všeobecný súd rôzneho stupňa (ne)reflektoval právne závery najvyššieho súdu tým, že v dobrej viere predostrie konkurujúce úvahy a začne s konkrétnym rozhodnutím najvyššieho súdu zmysluplný právny dialóg (porovnaj napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/155/2011 zo dňa 21.12.2011); v tomto prípade vo svojej podstate argumentačnej záväznosti sa môže súd nižšieho stupňa odkloniť od príslušného súdneho rozhodnutia (rozhodnutí) najvyššieho súdu za predpokladu predloženia kritickej konfrontácie jeho dôvodov, podľa ktorých sa nemohol v obdobnej skutkovej a právnej situácii s predmetným rozhodnutím stotožniť; tento prístup sa preto nepovažuje za porušenie princípu právnej istoty (porovnaj napríklad nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS/564/2012 zo dňa 29.05.2013) so zdôraznením, že odvolaciemu súdu nie je známa jednotnosť všetkých senátov najvyššieho súdu v posudzovanej otázke možnosti vstupu vedľajšieho účastníka do konania vo fáze tzv. skrátaného konania, keď navyše žiadne z vyššie uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu nebolo doposiaľ zverejnené ani v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (§ 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších predpisov).

Odvolačný súd nesúhlasí s ťažiskovým argumentom citovaných rozhodnutí najvyššieho súdu, podľa ktorého pred včasným podaním odôvodneného odporu sa pomoc vedľajšieho účastníka nemôže v konaní prejavíť, pretože v tejto fáze nemá konanie atribúty tzv. sporového konania. Bez ambície hlbšej analýzy delenia občianskeho súdneho konania na sporové a nesorové podľa názoru odvolacieho súdu možno uviesť, že konanie je sporové nie v dôsledku nesúhlasného postoja odporcu k návrhu navrhovateľa (vyjadreného napríklad v podanom odpore proti vydanému platobnému rozkazu), ale v dôsledku procesných princípov, ktoré platia v uvedenom type konania (na rozdiel od procesných princípov ktoré sa uplatnia v konaní nesorovom, t.j. v konkrétnostiach napríklad dispozičný a prejednací princíp v sporovom konaní oproti princípu oficiality a vyhľadávaciemu princípu v konaní nesorovom, keď rozdielov je nepochybne viac); z tohto hľadiska o aký typ konania ide je teda nepochybne ustálené už v okamihu jeho začatia a prípadný nesúhlas odporcu s návrhom nemožno stotožňovať s podmienkou, na základe ktorej možno konanie označiť za sporové. Z hľadiska posudzovanej veci je teda zrejmé, že aj v prípade uplatnenia nároku vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy ide o sporové konanie od okamihu jeho začatia bez ohľadu na to, či v prípade splnenia zákonných podmienok súd prípadne pristúpi k rozhodnutiu o návrhu formou platobného rozkazu alebo nie. Navyše vzhľadom na vývoj právnej úpravy občianskeho súdneho konania v poslednom období nemožno v prípade spotrebiteľskej veci hovoriť už o klasickom sporovom konaní, pretože v tomto konaní nie je súd v celom rozsahu viazaný návrhom (§ 153 ods. 3 a 4 O.s.p.), je povinný z vlastnej iniciatívy skúmať, či spotrebiteľská zmluva, od ktorej odvodzuje navrhovateľ svoj uplatnený nárok, neobsahuje neprijateľné podmienky (§ 172 ods. 9 O.s.p.) a je dokonca z úradnej povinnosti povinný v konaní aj bez návrhu prihliadnuť na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával (§ 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov). Z tohto hľadiska sa pomoc vedľajšieho účastníka hlavnému účastníkovi nepochybne môže prejavíť v ktorejkoľvek fáze konania po jeho začatí a to práve v možnosti poukázať na tieto skutočnosti, ktoré môžu mať podstatný vplyv na výsledok konania v konkrétnej spotrebiteľskej veci (a to aj v prípade ak je spotrebiteľ v konaní nečinný); v tomto smere je najvyšším súdom citovaný komentár k Občianskemu súdnemu poriadku z roku 1985 vzhľadom na vývoj právnej úpravy hmotného aj procesného práva v oblasti ochrany spotrebiteľa potrebné podľa názoru odvolacieho súdu považovať za neaktuálny. Je preto potrebné uzavrieť, že pokiaľ zákon žiadnym spôsobom výslovne neobmedzuje fázu konania, v rámci ktorej vznikajú účinky vedľajšieho účastníctva, t.j. ak zo zákona vyplýva, že účinky vzniku vedľajšieho účastníctva môžu vzniknúť v ktoromkoľvek štádiu občianskeho súdneho konania od jeho začatia (§ 82 ods. 1 O.s.p.) do jeho právoplatného skončenia (§ 159 ods. 1 O.s.p.; § 167 ods. 2 O.s.p.), výklad zákona (konkrétne § 93 ods. 2 O.s.p.) pod vplyvom uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu, ktorý takéto účinky vylučuje v určitej fáze konania (t.j. v skrátenom konaní), nemožno označiť inak ako za zužujúci, ktorý obmedzuje postavenie vedľajšieho účastníka a jeho možnosť poskytovať pomoc v konaní ním podporovanému účastníkovi (spotrebiteľovi) len na konkrétnu fázu súdneho konania. Tento zužujúci výklad, je však podľa názoru odvolacieho súdu v naznačenom smere v priamom rozpore s účelom postavenia vedľajšieho účastníka ako právnickej osoby založenej na ochranu práv spotrebiteľa, ktorý vstupuje do konania podľa § 93 ods. 2 O.s.p. účinného od 15.10.2008; podľa dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu cieľom (účelom) navrhovanej úpravy bolo rozšíriť ochranu práv aj na práva spotrebiteľov, na ochrane ktorých existuje dôležitý verejný záujem a teda umožniť právnickým osobám založeným na tento účel chrániť práva spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní v procesnom postavení vedľajších účastníkov. Argument, že možnosť tejto ochrany práv odporcov (spotrebiteľov) činnosťou vedľajšieho účastníka sa môže v spore prejavíť len po prípadnom podaní odporu proti platobnému rozkazu považuje preto odvolací súd za neudržateľný.

Pre účely posudzovanej veci je preto potrebné uviesť, že účinky vstupu vedľajšieho účastníka do konania podľa § 93 ods. 2 O.s.p. nastávajú už okamihom doručenia oznámenia o jeho vstupe súdu (bez ohľadu na konkrétnu fázu právoplatne neskončeného konania); výslovný súhlas podporovaného účastníka so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na jeho strane nie je potrebný; prípustnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania súd z vlastnej iniciatívy neskúma; dôvodom nepripustenia vstupu vedľajšieho účastníka do konania je len výslovný nesúhlas podporovaného účastníka, ktorý tento oznámi súdu po doručení oznámenia o vstupe vedľajšieho účastníka do konania; následný súhlas podporovaného účastníka sa vyžaduje len vo vzťahu ku konkrétnym procesným úkonom vedľajšieho účastníka, ktoré v konaní vykoná (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/188/2012

zo dňa 05.02.2013); odvolací súd zdôrazňuje, že vyššie uvedené závery sa v plnej miere uplatnia len vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi, ktorým je právnická osoba založená za účelom ochrany práv spotrebiteľa. Preto pokiaľ v prejednávanej veci vedľajší účastník doručil oznámenie o svojom vstupe do konania na strane odporkyne a táto po doručení oznámenia o tomto vstupe výslovne nevyjadrila svoj nesúhlas so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na svojej strane, návrh navrhovateľa na vyslovenie neprípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka do konania nemôže byť dôvodný.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu s odkazom na § 220 O.s.p. zmenil tak, že návrh navrhovateľa na vyslovenie neprípustnosti vedľajšieho účastníctva vedľajšieho účastníka na strane odporkyne zamietol.

Len pre úplnosť odvolací súd dodáva, že toto rozhodnutie sa nezaobera legitímáciou vedľajšieho účastníka podať odpor proti platobnému rozkazu.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.